

Szanowni Państwo,

Rok 2011 dla Muzeum Etnograficznego im. Seweryna Udzieli jest rokiem szczególnym, ponieważ obchodzimy 100 lat naszego istnienia. Na najbliższy rok muzeum zaplanowało szereg niezwykle wyjątkowych wydarzeń, które będą prezentowane dla publiczności pod hasłem „Sto i pół. Muzeum Etnograficzne im. Seweryna Udzieli w Krakowie”

Już w lutym 2011 roku, w Muzeum Etnograficznym im. Seweryna Udzieli w Krakowie i poza granicami naszego kraju, w Marsylii można zobaczyć:

ZAGRANICZNA WYSTAWA CZASOWA

„Przejścia i powroty. Kolekcja Muzeum Etnograficznego w Krakowie”

Ekspozycja: Marsylia, Maison de l'Artisanat et des Metiers d'Art (Muzeum Sztuki i Rzemiosła)

Termin: 11.02 – 2.04.2011, wernisaż 10. lutego 2011 roku

Pilotażowy pokaz wystawy odbędzie się w Marsylii w dniach od 11 lutego – 2 kwietnia 2011 roku (wernisaż 10 lutego). Miejscem prezentacji będzie Maison de l'Artisanat et des Metiers d'Art, w turystycznym centrum Marsylii. Jest to prestiżowa galeria wystawiennicza, zaaranżowana przez Miasto Marsylia w dawnym młynie, o przepięknej architekturze drewnianej wewnątrz. O pokaz w tym miejscu z dużym wyprzedzeniem ubiegają się instytucje z całego świata, musząc spełnić przy tym wysokie wymagania artystyczne i merytoryczne. Władze Marsylii przywiązują sporą wagę do tego wydarzenia, czego wyrazem jest wola objęcia patronatem tego wydarzenia przez pana Jeana Claude'a Gaudina Mera Marsylii, gospodarza Maison de l'Artisanat. Patronat honorowy nad wystawą objął również Marek Sowa – Marszałek Województwa Małopolskiego.

Wystawa przygotowana jest w ramach projektu „Małopolska. Passage obligé” współfinansowanego przez Unię Europejską oraz Województwo Małopolskie w ramach Małopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego (działanie 8.1 Promocja Małopolski na arenie międzynarodowej). Przypomnę, że pierwszym segmentem tego projektu była prezentacja kultury Małopolski na placu Wolnica w cztery lipcowe weekendy 2010 roku, dla cudzoziemców, w czterech językach.

Wystawa „Przejścia i powroty. Kolekcja Muzeum Etnograficznego w Krakowie” jest wystawą niezwykle ciekawą. Nie stanowi klasycznego pokazu obiektów, a ukazuje kolekcję małopolską poprzez ludzkie doświadczenie. Tytułowe „przejścia” – to wspomnienia z dzieciństwa, które w sobie nosimy. „Powroty” – to obecność tych wartości w nas dziś. Na 13 przystankach, w nowoczesnej scenografii, widz otrzymuje zaproszenie do spotkania się zarówno z kulturą Małopolski, jak i z samym sobą. Na nowo pokażemy malarstwo szczególnie cenionego we Francji Nikifora. Prezentowane kołowrotki, mechanizmy zamków do drzwi, obrazy na szkle, ule, ubiory, rzeźby, zabawki, fotografie... – wszystkie te pozornie zwyczajne przedmioty, wykształcone kiedyś dla potrzeb życia, są ukazane jako nieustająco ważne i użyteczne dla naszej tożsamości. Przekonujemy bowiem, że za rzeczami stoją ludzie oraz siła kultury, która je wytwarza, a jednocześnie umie wprowadzić do życia duchowego dziś. „Przejścia i powroty” objawiają więc Małopolskę jako magnetyczny obszar kulturowy, o fascynującej mocy, który proponuje współczesnej Europie istotną rozmowę o wartościach.

www.etnomuzeum.eu

www.maisondelartisanat.org/agenda.htm

WYSTAWA CZASOWA

STUDIUM OBIEKTU: SKRZYNIE

(wybór z kolekcji Muzeum Etnograficznego w Krakowie)

Ekspozycja: Muzeum Etnograficzne im. Seweryna Udzieli w Krakowie, pl. Wolnica 1 (II piętro)

Stawiała się ją naprzeciw drzwi wejściowych, tak żeby od razu rzucała się w oczy. Duża, malowana, była powodem do dumy. Podczas zaślubin stanowiła centrum magicznych rytuałów. Przechowywało się w niej to, co najcenniejsze i co najważniejsze: wiano, odświętny strój, gromnicę, różaniec, dokumenty. Z upływem lat przesuвано ją w coraz mniej widoczne miejsce.

Skrzynia – mebel. Skrzynia – skarbiec. Skrzynia – łono. Tak, skrzynia jest kobietą. Symbolem tajemnicy, płodności i bogactwa. Dzieliła los swojej właścicielki, była jej odbiciem w świecie materii nieożywionej. Nowa, piękna – wystawiana na pokaz. Stara, zniszczona – wyrzucana do sieni. Dziś skrzynia jest reliktem dawnej epoki – niepraktyczna, nieużywana, ale wciąż piękna. Prowokująca do pytań i mnożenia skojarzeń: skrzynia biegów, skrzynka rozdzielcza, czarna skrzynka...

Co dziś schować do skrzyni? Który wątek dziś przyskrzynić?

Zapraszamy do własnego studium obiektu.

Studium obiektu to nowa forma obcowania ze zbiorami muzeum. Miejsce, w którym można zobaczyć eksponaty niedostępne na co dzień i rzadko wystawiane. Zapraszamy do skupienia się na pojedynczych obiektach i uważnego patrzenia. Chcemy stworzyć tu rodzaj pracowni, w której w ciszy i w kontemplacji będą rodziły się myśli warte zapamiętania i zapamiętania. **WSTĘP WOLNY**

Każdy otrzyma również bezpłatny miniprzewodnik.

*Skrzynia wianna, Szczebrzeszyn, pow. zamojski, woj. lubelskie;
wyk. Spul Gacel, I połowa XX wieku
fot. Marcin Wąsik*

WYSTAWA STAŁA „Polska kultura ludowa”

Ekspozycja: Muzeum Etnograficzne im. Seweryna Udzieli w Krakowie - Ratusz (pl. Wolnica 1)

Muzeum Etnograficzne - Ratusz, fot. M. Wąsik

Zwiedzanie wystawy stałej to ciekawa wyprawa w przeszłość. Unikalne, pochodzące głównie z XIX wieku eksponaty są źródłem wiedzy o kulturze ludowej. Zabytki folkloru, rzemiosła i sztuki oraz archiwalne fotografie pozwalają zapoznać się z minionymi – często bezpowrotnie – obrazami wsi. Przywołują zwyczajne, codzienne życie rolnika czy pastersza, ale opowiadają też o zdarzeniach uroczystych i niezwykłych, związanych z tradycyjnymi obrzędami i magią.

Izba krakowska

W salach wystawowych przygotowanych zgodnie z ideą skansenu w centrum miasta zobaczymy izbę krakowską, której ściany, powała i piec pomalowane są w zalipiańskie kwiaty. Meble pochodzą z małopolskich ośrodków stolarstwa. Obrazy z wizerunkami świętych to pamiątki przywożone z pielgrzymek lub zakupione u wędrownych handlarzy. Wiejskie budownictwo Krakowiaków ukazuje model chałupy Błażeja Czepca z Bronowic, wykonany przed stu laty pod kierunkiem Włodzimierza Tetmajera.

Izba krakowska, fot. Marcin Wąsik

Izba podhalańska

Półmrok, zapach drewna i refleksy światła odbite w obrazach na szkle wprowadzają w nastrój tradycyjnej izby podhalańskiej. Warto zwrócić uwagę na ściany zbudowane z szerokich płazów, powałę z desek ułożonych w jodełkę, wspartą na belce sosnowej ozdobionej rozetą.

Izba podhalańska, fot. Marcin Wąsik

Warsztaty

Na wystawie można też zobaczyć tradycyjne wiejskie warsztaty: m.in. folusz z Jaworek, gdzie produkowano sukno z tkaniny wełnianej, czy olejarnię z Ochotnicy Górnej, w której tłoczono olej z siemienia lnianego. Jest też pracownia garncarska z różnymi rodzajami kół garncarskich i modelem pieca do wypalania garnków, mis i dzbanów. Całości dopełnia wystawa wyrobów ceramicznych z wielu obszarów Polski, obrazująca bogactwo form i technik. W innym miejscu muzeum zobaczymy wnętrze kuźni, gdzie wykonywano nie tylko podkowy, ale również dekoracyjne okucia, zawiasy i narzędzia gospodarskie. Poznamy tajniki obróbki łąnu i pracy przy warsztacie tkackim, a także arkana takich zawodów, jak bartnik, pszczelarz ... i kłusownik.

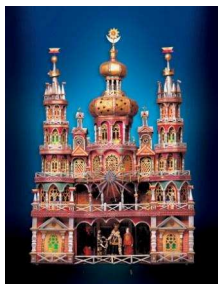
Stroje ludowe

W świat stroju ludowego przenosi nas kolekcja odświętnych ubiorów z całej Polski. Strój ludowy manifestował przynależność do rodzinnej wsi, regionu, często był też symbolem uczuć patriotycznych. Tylko u nas można zobaczyć paradny orszak Krakowiaków: kobietę w spódnicy i gorsecie, z koralami i chustą wiązaną na głowie w czepiec, oraz mężczyznę ubranego w białą sukmanę i ciemnogrnatowy kaftan przewiązany skórzanym pasem, w czapce magierce.

Obrzędy

Część wystawy ukazująca obrzędowość podzielona jest na dwa zasadnicze cykle kalendaryzacyjne: wiosenny, połączony z Wielkanocą, i zimowy, związany z Bożym Narodzeniem i Nowym Rokiem. Prezentuje ona oryginalne zwyczaje spotykane gdzieś jeszcze dziś, jak na przykład pucheroki spod krakowskich Zielonek. Pucheroki to chłopcy, którzy w Niedzielę Palmową chodzą po wsi z usmolonymi twarzami, w czapkach z bibuły i wygłaszają zabawne oracje, stukając laskami i prosząc o drobne podarunki. Można tu też zobaczyć słomiane maskary dziadów śmigustnych spod Limanowej, a także pochodzącą z okolic Wieliczki siudą babę. W Poniedziałek Wielkanocny chłopak ubrany w łachmany udaje ciężarną kobietę i zaczepia przechodniów, zmuszając ich do całowania krzyża nabijanego gwoździami, a uciekających smaga batem po plecach.

Fragment wystawy poświęcony Bożemu Narodzeniu ukazuje kolędowanie z turoniem i szopką. Tu trzeba zobaczyć najcenniejsze w kolekcji szopki krakowskie, a wśród nich tę najstarszą, liczącą ponad sto lat, wykonaną przez Michała Ezenekiera. Jest ona uważana za pierwowzór współczesnych szopek konkursowych.

Szopka krakowska, wyk. Michał Ezenekier, Kraków, lata 90. XIX wieku; fot. M. Wąsik

Sztuka ludowa

W części wystawy poświęconej sztuce ludowej na uwagę zasługują XIX-wieczne deski drzeworytnicze z Płazowa, które służyły do powielania odbitek sprzedawanych na jarmarkach i odpustach. Ukazują one wizerunki Matki Boskiej, Chrystusa i świętych, do których zwracano się w chwilach trwogi i radości. Tradycyjna ludowa rzeźba i malarstwo miały przede wszystkim charakter religijny, stąd bogate w formie i treści dzieła anonimowych twórców, którzy na chwałę Bożą wznosili kapliczki, fundowali obrazy i figury kościelne. Jednym z najciekawszych eksponatów jest pochodząca z Mazowsza kapliczka słupowa z 1650 roku ukazująca Chrystusa Frasobliwego.

INNE:

1/ "Druga strona rzeczy" – cykl spotkań w ostatni czwartek miesiąca w MEK, w ramach obchodów 2011 roku - roku jubileuszowego muzeum, obchodzonego pt. „Sto i pół. Muzeum Etnograficzne im. Seweryna Udzieli w Krakowie”.

Zrób się na bóstwo

Termin: czwartek, 24 lutego 2011 roku; godz.18.00

Miejsce: Ratusz, pl. Wolnica 1, sala na parterze (ewentualnie korytarz ekspozycji stałej na I piętrze)

Chcesz wyglądać bosko? Chcesz się podobać? Ale co to znaczy? Piękno jest przecież względne. Zagrasz z nami kanonami?

Sekrety urody ukryte są w często zaskakujących miejscach, przedmiotach, wizerunkach. Spróbuj przejrzeć się w lustrze różnych kanonów piękna i zrób się na bóstwo.

Wstęp wolny!

2/ Ferie etnograficzne 2011

Termin: 1- 4 lutego i 8-11 lutego 2011, w godzinach: 10.00 – 11.30 i 12.00 – 13.30

Miejsce: Ratusz, Plac Wolnica 1

Zajęcia są przeznaczone dla uczestników powyżej 5 lat. Dzieci poniżej 8 roku życia zapraszamy z opiekunami. Koszt: 7zł – od uczestnika

Rezerwacja i informacje: tel. 012 430 18 27 lub 012 430 55 75 wew. 53

1-3 lutego 2011

Łąka na piecu

Jaką rolę pełnił piec w życiu domowym? Czy był tylko fabryką ciepła? Co rośnie na łące i co może zakwitnąć na piecu? Odpowiedzi na te pytania poznasz na warsztatach.

8-11 lutego 2011

Twardowski na kogucie

Bliskie spotkanie z mistrzem Twardowski - słynnym czarnoksiężnikiem i bohaterem legend. Czarodziejskie przedmioty, zagadki, opowieści i... zabawki. Mistrz Twardowski i jego kogut czekają na nowe kolory.

Informacje praktyczne dla zwiedzających Muzeum:

Ceny biletów:

- bilet ulgowy - 5,00
- bilet normalny - 9,00
- bilet rodzinny
 - dwie osoby dorosłe + 1 dziecko lub
 - jedna osoba dorosła + 2 dzieci – 12,00

- każda kolejna osoba +4,00
- bilet wstępu z oprowadzaniem
 - pierwsza osoba - 36,00
 - każda kolejna osoba + 5,00
- bilet wstępu z oprowadzaniem w języku: francuskim, angielskim, niemieckim
 - pierwsza osoba - 45,00
 - każda kolejna osoba + 5,00

Bilet na wystawę stałą +wystawę czasową (w tym samym dniu)

- bilet normalny/ ulgowy na wystawę stałą + bilet ulgowy na wystawę czasową

Bilet rodzinny na wystawę stałą +wystawy czasowe:

- dwie dorosłe osoby +1 dziecko lub
- jedna dorosła osoba + 2 dzieci - 17,00
 - każda kolejna osoba +4,00

Zwiedzanie Muzeum z przewodnikiem wymaga wcześniejszej rezerwacji w Zespole ds. Edukacji, tel. (012) 430 18 27, w godzinach: 9.00 - 15.00.

Godziny otwarcia muzeum:

- Poniedziałek nieczynne
- Wtorek 11.00-19.00
- Środa 11.00-19.00
- **Czwartek 11.00-21.00**
- Piątek 11.00-19.00
- Sobota 11.00-19.00
- Niedziela 11.00-15.00

Proszę o umieszczenie i zaktualizowanie informacji o działaniach Muzeum Etnograficznego w Krakowie w lutym 2011 roku w kalendarium wydarzeń. Dziękuję.